

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

i.v.m. onvolledige weergave van het antwoord

3309 HERDRUK

Vragen van het lid **Van der Ham** (D66) aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de Stichting Lezen & Schrijven* (ingezonden 17 juli 2012).

Antwoord van minister **Van Bijsterveldt-Vliegenthart** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 28 augustus 2012).

Vraag 1

Wat is uw beleidsmatige reactie op het artikel «Stichting prinses Laurentien krijgt aantal laaggeletterden niet omlaag»?¹ Herkent u de analyse? Kloppen de stellingnames over de gestokte vooruitgang in het verminderen van laaggeletterdheid met de bij u bekende feiten?

Antwoord 1

Uit het Adult Literacy and Lifeskills (ALL) onderzoek blijkt dat er in Nederland, in vergelijking met andere landen, relatief weinig mensen laaggeletterd zijn. Dat neemt niet weg dat laaggeletterdheid, ook in Nederland, een maatschappelijk probleem blijft dat niet in een paar jaar op te lossen is. Beleidsinterventies hebben tijd nodig, maar laten nu de eerste resultaten zien. Zo blijkt uit het ALL-onderzoek dat Nederland samen met Noorwegen het laagste aandeel jongeren (5%) op leesniveau 1 heeft, het niveau dat de grens aanduidt tussen laaggeletterd en geletterd. Uit het PISA-onderzoek (onderzoek onder 15-jarigen o.a. naar leesvaardigheid) blijkt dat het percentage 15-jarigen met lage leesvaardigheden in Nederland tussen 2006 en 2009 gedaald is van 15,1% naar 14,6%. Het Europees gemiddelde ligt op 19,6%. Ook blijkt dat allochtone jongeren van de 2^e generatie het beter doen dan allochtone jongeren van de 1^e generatie (met resp. 17,0% en 26,2% op leesniveau 1). Hoewel deze cijfers hoop bieden voor de toekomst, vertalen deze cijfers zich nog niet direct in een afname van het totaal aantal laaggeletterden. Een belangrijke reden is een demografische, namelijk «ouder worden». Door depreciatie van het menselijk kapitaal neemt vanaf de leeftijd van 40 jaar het niveau van geletterdheid significant af. De dubbele vergrijzing (de gemiddelde leeftijd van mensen stijgt en het aantal mensen dat ouder wordt stijgt) zal daardoor leiden tot een daling van geletterdheid. Dit is vooral een risico voor mensen die zich op de grens van geletterdheid en laaggeletterdheid bevinden. Onderhoud van de lees- en schrijfvaardigheden is, met name voor deze groep, belangrijk. Daarom is in het Aanvalsplan Laaggeletterdheid

¹ NRC Handelsblad, 14 juli 2012.

2006–2011 «Van A tot Z betrokken» (kamerstuk 30300-VIII nr. 142 bijlage) en wordt in het Actieplan 2012–2015 «Geletterdheid in Nederland» (kamerstuk 28 760 nr 22).aandacht besteed aan leesbevordering.

De laatste jaren is het budget dat gemeenten krijgen om educatie in te kopen verminderd. Het aantal lees- en schrijfcursussen dat gemeenten hebben ingekocht bij roc's is echter stabiel gebleven. Mede door activiteiten in het kader van het Aanvalsplan Laaggeletterdheid zijn gemeenten zich bewuster geworden van hun mogelijkheden om laaggeletterdheid te kunnen aanpakken en hebben gemeenten meer prioriteit gegeven aan het bestrijden van laaggeletterdheid. Het is gelukt om de groei van het aantal laaggeletterden een halt toe te roepen. In het Actieplan worden nu activiteiten ontwikkeld om vooruitgang te boeken. Ik verwacht veel van het pilotprogramma Taal voor het Leven, dat Stichting Lezen & Schrijven (L&S) de komende periode zal ontwikkelen en uitvoeren samen met tal van partners in 6 regio's in Nederland. Het is gestoeld op de goede voorbeelden uit Ierland en het Verenigd Koninkrijk waar men met de programma's veel laaggeletterden heeft weten te bereiken.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de claim dat het de Stichting Lezen & Schrijven aan inhoudelijke expertise ontbreekt om de grote problemen van laaggeletterdheid te tackelen?

Antwoord 2

De inhoudelijke beleidsontwikkeling op het terrein van laaggeletterdheid is de verantwoordelijkheid van de overheid. Het kabinet heeft in september 2011 het Actieplan Laaggeletterdheid aangeboden aan de Tweede Kamer. Stichting L&S is één van de partijen die subsidie ontvangt voor activiteiten op onderdelen van het Actieplan. Stichting L&S draagt bij aan de doelstellingen van het Actieplan vanuit een uitvoerende rol. Die omvat onder meer het samenbrengen van partijen, het genereren van draagvlak en het blijven vragen van aandacht van ondermeer gemeenten, werkgevers, en maatschappelijke organisaties voor de bestrijding van laaggeletterdheid. Daarnaast initieert, ondersteunt en begeleidt Stichting L&S het pilotprogramma Taal voor het Leven. Ik heb er het volste vertrouwen in dat Stichting L&S deze rol goed kan vervullen.

Vraag 3

Wat onderneemt u om de kwaliteit van het geleverde werk van de Stichting «Lezen & Schrijven» te meten en te borgen? Welke andere expertise benut u om laaggeletterdheid aan te pakken?

Antwoord 3

Alle werkzaamheden die de afgelopen jaren in het kader van het Aanvalsplan met subsidie van het ministerie van OCW zijn uitgevoerd, zijn door middel van voortgangsrapportages en een inhoudelijke en financiële eindverantwoording (inclusief accountantsverklaring) verantwoord en door het ministerie van OCW beoordeeld. Dit geldt ook voor de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van het Actieplan Laaggeletterdheid en dus ook voor onder andere Stichting L&S. Bijzondere aandacht zal de komende jaren uitgaan naar de activiteiten van het pilotprogramma Taal voor het Leven. Het ministerie van OCW draagt zorg voor de evaluatie van het pilotprogramma. De Universiteit van Maastricht zal hierbij worden ingezet om de activiteiten te monitoren en gegevens te verzamelen, zodat uitspraken gedaan kunnen worden over de effectiviteit van het programma. De universiteit ontwikkelt hiertoe een aantal instrumenten. Daarnaast ontvangt het Steunpunt Taal en Rekenen Volwasseneneducatie subsidie voor de uitvoering van andere onderdelen van het Actieplan. Zij werken ondermeer aan kennisontwikkeling -en deling op het terrein van laaggeletterdheid. Dat gebeurt in samenwerking met tal van experts en organisaties. Ook ondersteunen zij onderwijsinstellingen voor volwasseneneducatie. Daarnaast zorgt het Steunpunt in samenwerking met Stichting Expertisecentrum ETV.nl voor de ontwikkeling van digitaal oefenmateriaal.